

# VÍM, KDE BYDLÍŠ

Introit: Žalm 86

1. čtení: Numeri 25

3. čtení: Koloským 3:16-17

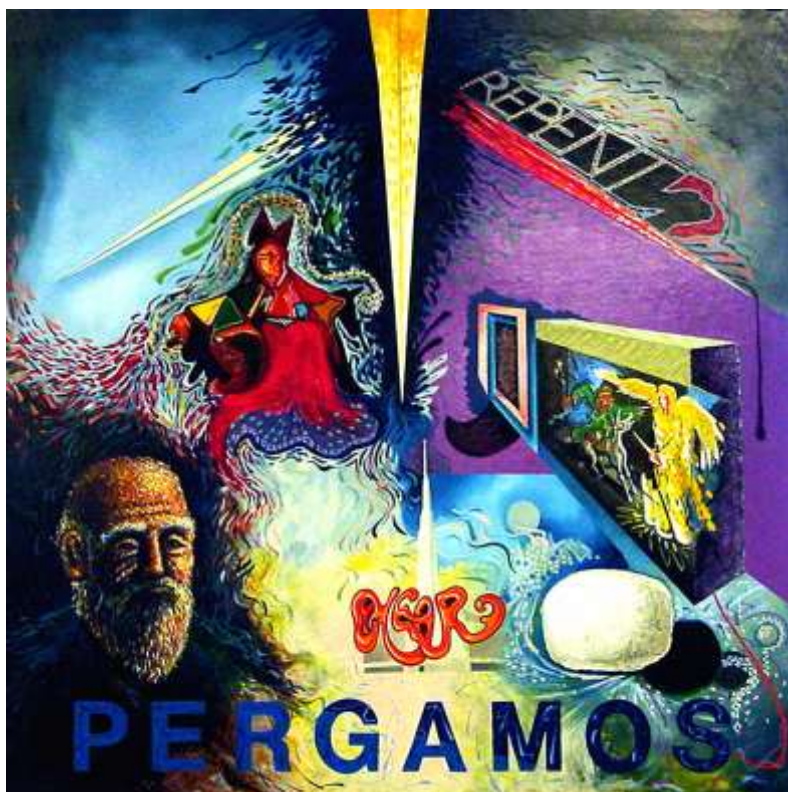
Hlavní čtení: Zjevení 2:12-17

<sup>12</sup> *Andělu církve v Pergamu piš: Toto praví ten, který má ostrý dvousečný meč:*

<sup>13</sup> *"Vím, kde bydlíš: tam, kde je trůn satanův. Avšak pevně se držíš mého jména a nezapřel jsi víru ve mne ani ve dnech, kdy můj věrný svědek Antipas byl zabit mezi vámi, tam, kde bydlí satan."*

<sup>14</sup> *Jen to mám proti tobě, že u sebe máš zastánce učení Balaáмова. Jako on učil Baláka svádět syny Izraele, aby se účastnili modlářských hostin a smilstva,*

<sup>15</sup> *tak i ty máš některé, kteří zastávají učení Nikolaitů.* <sup>16</sup> *Proto se obrať! Ne-li, brzo k tobě přijdu a budu s nimi bojovat mečem svých úst.* <sup>17</sup> *Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvi: Tomu, kdo zvítězí, dám jíst ze skryté many; dám mu bílý kamének, a na tom kaménku je napsáno nové jméno, které nezná nikdo než ten, kdo je dostává."*



## I. KRISTOVA POSILA: VÍM, KDE BYDLÍŠ.

Milý bratře, milá sestro,

- **Vím, kde bydlíš.**

Právě touto větou jsme si jako dospívající kluci vzájemně vyhrožovali. Někdy ze srandy, jindy ale naprosto vážně. *Dej si na mě pozor! Já vím, kde bydlíš.* Tedy: *Kdykoli se můžu objevit u tvých dveří – a pak se budou dít věci, kamaráde!*

No, vzkříšený a oslavený Ježíš touto větou chce křesťany především povzbudit. Posílit. On ví, kde jeho sbor bydlí. On také ví, co je město Pergamon zač. A jaká nálada tam zrovna panuje. On to všechno ví. Kristus o to jeví zájem. Vždyť mu záleží na těch, kteří mu patří.

A tato věta se týká i nás. Je to povzbuzení hned na začátku. Kristus říká nám všem: *Já vím, kde bydlíte. Já vím, v čem žijete. Já pozoruju, čím zrovna procházíte. Já vím, co aktuálně prožíváte. A nic z toho mi není jedno. Patříte přece bytostně ke mně. Jeden každý z vás a přitom všichni dohromady: Jste moji. A já se o vás zajímám.*

Bratři a sestry, a kdo se o nás vlastně zajímá? Jak se zde Kristus představuje? Jako ten, který má

- **ostrý dvousečný meč.**

To byl v tehdejší době symbol pravomoci vykonávat tresty smrti. Pán Ježíš tedy tomu svému utlačenému a možná vystrašenému stádečku připomíná, že má pravomoc od Boha vykonávat soud nad celým světem. Nebojte se tedy, křesťané: Ten, který o vás má zájem, není žádné ořezávátko. On jednou bude soudit celý svět. A právě on, který má v rukou veškerou moc, má o vás zájem. Vždyť on si vás zamiloval!

- **Toto praví ten, který má ostrý dvousečný meč: "Vím, kde bydlíš: tam, kde je trůn satanův.**

Bratři a sestry, kde tedy žijí první adresáti tohoto Kristova dopisu? Slyšíme, že pergamští křesťané bydlí

- **tam, kde je trůn satanův.**

Hrozná adresa! S nadsázkou řečeno: Oni bydlí ve městě Luciferov, ulice Ďábelská, číslo popisné 666. To zní rozhodně hůř, než Javorník 111. Co si ale pod tím *satanovým trněm* máme konkrétně představit? Vnější nebezpečí. Vnější ohrožení církve.

1) Pergamon byl totiž centrem pohanských náboženství. Kromě chrámu bohyně Athény tam stál obrovský oltář zasvěcený nejvyššímu bohu Diovi. Tento oltář stál na vrcholu hory a tyčil se do výše 9 m. Dlouhý byl 38 m, široký 35 m. Stoupal odtamtud do nebes nepřetržitě dým z obětí. Ovšem s tím měli křesťané veliký problém: Nejvyšší Bůh je přece Hospodin, Otec Ježíše Krista – a ne žádný Zeus.

2) Dále: V Pergamu se nacházela pověstná svatyně Asklépia, boha lékařství. Svým způsobem to byla klinika, na kterou se obraceli nemocní z celého tehdejšího světa. Ti přicházeli v důvěře, že bůh Asklépios je uzdraví nejen z chorob těla, ale i z nemocí duše a ducha. Že před nimi otevře nový a šťastný život. Asklépios byl prostě vnímán jako životní zachránce, spasitel. A tento pohanský kult byl pro křesťany rovněž nepřijatelný. Vždyť jejich zachránce a nejlepší lékař jejich duší je Kristus! Křesťany navíc musel velmi dráždit symbol boha Asklépia. Tím byl had. Kdo by si u toho nevzpomněl na hada z rajské zahrady?

3) A do třetice: V roce 29 př. Kr. v Pergamu postavili chrám k počtě římského císaře Augusta. Byl to vůbec první chrám v celé římské říši postavený k uctívání císaře coby boha. Pergamon se tak stal oficiálním střediskem tohoto kultu. Císař měl titul *Kyrios*, česky: Pán. Pán celého světa. Pán všech svých poddaných. Ale s tímto kultem museli být noví křesťané teprve na štíru. Vždyť oni byli ochotni vzývat jako Pána výhradně Ježíše Krista. Jen jeho – a nikoho jiného! Tak to dosvědčuje třeba apoštol Pavel:

- *My přece víme, že je jediný Bůh Otec, od něhož je všechno, a my jsme tu pro něho, a jediný Pán Ježíš Kristus, skrze něhož je všechno, i my jsme skrze něho. (1K 8:6)*

## II. KRISTOVA POCHVALA: **PEVNĚ SE DRŽÍŠ MÉHO JMÉNA.**

Křesťané v Pergamu to tedy neměli nijak snadné. Určitě byli trnem v oku svým spoluobčanům. Protože už svou pouhou existencí zpochybňovali jejich pohanskou zbožnost, jejich víru a naději. Křesťané vyznávali Ježíše Krista jako Pána a Spasitele. A odmítali vzdávat čest pohanským božstvům. A jejich pohanští sousedé se zřejmě ptali sami sebe: *Nezmýlili jsme se, když doufáme v císaře jako pána nebe i země, života a smrti? A je Asklépios skutečným zachránce a spasitelem? A je Zeus bohem nad všechny bohy?*

Křesťané museli svým vyznáním tyto pohany pobuřovat. Vyvolávali v nich hněv. Křesťanství v Pergamu tak bylo zřejmě vnímáno jako nekalá konkurence, které je potřeba se zbavit. A křesťané jako buřiči a narušitelé obecného blaha a pořádku, které je třeba ukáznit. A to klidně i násilnou cestou.

Víte, plošné a plánovité pronásledování křesťanů se tehdy ještě nekonalo. Přesto čteme, že byl v Pergamu pro svou víru v Krista zabit jakýsi Antipas. Pán Ježíš říká:

- ***Pevně se držíš mého jména a nezapřel jsi víru ve mne ani ve dnech, kdy můj věrný svědek Antipas byl zabit mezi vámi, tam, kde bydlí satan.***

Antipas byl podle dochované tradice presbyter, tedy představený pergamského sboru. Jeho mučednická smrt byla prý velmi krutá. Rozvášněný dav jej vhodil do rozžhaveného kovového oltáře ve tvaru býka, což byl symbol boha Dia. Antipas tedy dosvědčil svou víru v Krista svým životem. A nakonec i svou smrtí. Proto ho vzkříšený Kristus nazývá:

- ***můj věrný svědek.***

Je to čestný titul! Nicméně Antipova smrt musela být těžkou zkouškou pro ostatní členy sboru. Najednou si kladou nelehké otázky. Třeba: *Stojí nám Kristus za všechny ty problémy? Víra jim ovidně nepřináší ani pokojné vztahy s bližními, ani úspěch, ani společenské uznání. Právě naopak! Jejich společenské postavení je nulové. Jsou terčem posměchu a urážek. Jsou nuceni vzdát se výhod, kterých do té doby požívali. Přicházejí o práci, a tím o nezbytné příjmy. Někteří možná i sedí za mřížemi.*

Ano, v dobách klidu se Kristu dobře věří. Teprve problémy kvůli víře prověří, jaká ta víra vlastně je. Jak pevný má základ. Jestli není moc vratká a povrchní. Jestli není aktivní jen v časech míru a všeobecné pohody. Ale podle Pána Ježíše: Křesťané v Pergamu nakonec prokázali, že jejich víra je pevná. Pevně se drží Kristova jména. A nezapřeli svou víru v Ježíše. Oni totiž vědí, proč se ke Kristu přimkli.

Vědí, co u něj našli. Opuštění hříchů. Nový život, který ani smrtí neskončí. A o to za žádnou cenu nechtějí přijít. Ani nesnáze je tedy nezviklají.

Bratři a sestry, my bychom měli děkovat Bohu, že můžeme žít v pokoji se svým okolím. Vždyť to Bůh své církvi v České republice dopřává pokojná léta. Měli bychom ale také usilovně budovat naši víru. Náš vztah s Pánem Ježíšem Kristem. Nikdo z nás totiž neví, jak dlouho si ještě budeme užívat svobody slova, svobody vyznání. Bůh může dopustit na svou církev těžkosti. Nálada vůči křesťanům se může zhoršit a vyhrotit prakticky ze dne na den. Pokud k tomu dojde, pak bychom měli pevně stát na Kristu, odhodlaně kráčet za ním s naším křížem na ramenou, s ním a v jeho síle čelit všem útlakům. Snad dá Bůh, abychom také my v té situaci – pokud nastane – slyšeli od Pána Ježíše pochvalu:

- *Vím, kde bydlíš: tam, kde je trůn satanův. Avšak pevně se držíš mého jména a nezapřel jsi víru ve mne.*

### III. KRISTOVO MALÉ POKÁRÁNÍ: *TOLERUJEŠ TY, KTEŘÍ ZASTÁVAJÍ ZHOUBNÉ UČENÍ*

Bratři a sestry, i tito pergamští křesťané nakonec uslyší od Krista malé pokárání:

- *Jen to mám proti tobě, že u sebe máš zastánce učení Balaáмова. Jako on učil Baláka svádět syny Izraele, aby se účastnili modlářských hostin a smilstva, tak i ty máš některé, kteří zastávají učení Nikolaitů.*

O co vlastně šlo? Co tito členové pergamského sboru zastávali? Co vlastně učili? Kristus zde odkazuje na Bileáma. To je naše vodítko. Bileáma známe ze starozákonní knihy Numeri. Byl to věstec, kterého zaukoloval moábský král Bálak. Bileám měl na zakázku proklít Izraelce, aby je pak Bálak mohl snadno vojensky porazit. Bileám se o to snaží, co mu síly stačí. Ale z úst mu vždycky nakonec vyjde jen požehnání pro Izrael.

Tohle ale Kristus na mysli očividně nemá, když mluví o „učení *Balámově*“. Spíš naráží na starozákonní příběh, který jsme slyšeli při prvním čtení. (Nu 25) Moábským a midjanským ženám se podařil husarský kousek! Svedly mnohé Izraelce. Smilnily s nimi. A svedly je tím také k modloslužbě. Izraelci se účastnili pohanských obětních hodů a uctívali pohanská božstva. Což Hospodina velmi rozhněvalo. A tak je tehdy na poušti tvrdě potrestal.

V tomto příběhu o Bileámovi neslyšíme jedinou zmínku. Ovšem o pár kapitol dál čteme:

- <sup>14</sup> *Mojžíš se však rozlil na vůdce vojska, na velitele nad tisíci a nad sty, přicházející z vojenské výpravy.* <sup>15</sup> *Vytkl jim: "Cože jste nechali naživu všechny ženy?"* <sup>16</sup> *Právě ony daly Izraelcům podnět k věrolomnosti vůči Hospodinu ve věci Peórově podle slov Bileámových, takže na pospolitost Hospodinovu dolehla pohroma.* (Nu 31:14-16)

Takže přece jen v tomto případě neplatí to oblíbené úsloví: *Za vším hledej ženu*. Ne! *Za vším hledej Bileáma*. To on poradil těm pohanům, aby skrze své ženy svedli Izraelce ke smilstvu a k modloslužbě. To on přišel s tím geniálním ďábelským nápadem, jak odtrhnout Izraelce od Hospodina, a tím je oslabit. Smilstvo a modloslužba. Morální i duchovní úpadek, za který si Boží lid nakonec vykoledoval tvrdý trest.

Přesně na to naráží Kristus, když vyčítá pergamskému sboru, že v rámci svého společenství trpí *zastánce učení Bileáma*. Tito členové pergamského sboru ochotně slevovali ze své výlučné víry v Ježíše Krista. Účastnili se různých městských pohanských oslav. Přinášeli oběti pohanským božstvům. U toho si pořádně vyhodili z kopýtka, neboť při takových akcích nebylo nouze o alkohol a příležitostný sex. A třešničkou na dortu byl fakt, že pohanští obyvatelé Pergamu takové „křesťany“ uznávali a měli je rádi. Vždyť nakonec s nimi byli na jedné lodi, ne?

A co hůř? Tito lidé vedli ostatní pergamské křesťany ke stejné životní praxi. Vyučovali ve sboru tyto své zhoubné názory. Buď druhé povzbuzovali, aby slevili ze své víry v Krista kvůli lepšímu a pohodlnějšímu životu. Anebo skutečně věřili tomu, že lze uctívat Krista i pohanská božstva zároveň. Že to je dobré a správné. Ať tak či onak... Ať už tito lidé byli náboženští pokrytci, nebo přesvědčení uctívači více bohů zároveň (náboženští pluralisté) – Kristus se na ně hněvá. On totiž po své církvi požaduje stejně výlučný vztah, jako požadoval Hospodin po Izraeli. Jen já – a ty. A nikdo další. Ani pokrytecká víra, ani modlářství z přesvědčení tedy není Pánu Ježíši po chuti.

A tak vyzývá pergamské:

- *Proto se obrať! Ne-li, brzo k tobě přijdu a budu s nimi bojovat mečem svých úst.*

K čemu je vyzývá? Co v tomto případě znamená obrácení? Co mají pergamští udělat? *Přestaňte tyto lidi ve svém sboru tolerovat, říká vlastně Kristus. Obrátte se! Změňte svůj postoj vůči těmto lidem. Nedávejte jim příležitost k tomu, aby sváděli druhé k modlářství a k nemorálnímu způsobu života. Nenechávejte je kázat a vyučovat. Pokud je necháte, pak se jejich zbloudilé názory rozšíří po vašem sboru jako mor. Jejich učení je totiž velmi libivé, lákavé a svůdné. Pokud tomu neučiníte přítrž, pak sejdou z pravé cesty další a další lidé.*

Obrácení zde ale znamená také bratrské napominání. *Ved'te je k pokání. Napomínejte je. A modlete se za ně, aby opustili tyto špatné cesty. Aby obnovili svůj výlučný vztah s Kristem. A když to nepůjde, vykažte je ze sboru. Ano, je to krajní a bolestivé řešení. Ale pokud selžou všechny ostatní možnosti, vykažte je ze sboru.*

Jakub nám radí:

- <sup>19</sup> *Bratři moji, zbloudí-li kdo od pravdy a druhý ho přivede nazpět, vezte, že ten, kdo odvrátí hříšníka od bludné cesty, zachrání jeho duši od smrti a přikryje množství hříchů. (Jk 5:20)*

A když nezabírá Jakubova rada, pak je třeba poslechnout apoštola Pavla:

- <sup>10</sup> *Sektáře jednou nebo dvakrát napomeň a pak se ho zřekni; <sup>11</sup> je jasné, že takový člověk je převrácený, hřeší, a tak sám nad sebou vynáší soud. (Tt 3:10-11)*

*Pokud to neuděláte, říká dnes Kristus, pak přijdu sám zjednat si pořádek. A přijdu brzy. A bude to daleko horší. Sám s nimi budu bojovat mečem svých úst. Sám je potrestám. Koho potrestá? Ty, kteří své zhoubné učení nyní šíří – i všechny ostatní, které tito lidé nakazili. Jen aby pak z vašeho sboru vůbec někdo zbyl.*

Bratři a sestry, víte, které dva nebezpečné názory se zabydlely v církvi a mají stále větší počet příznivců? Ten první názor zní: *Každý má právo myslet si, co chce, mluvit, co chce a dělat, co chce. A nikdo nemá právo ho opravovat, nebo usměrňovat.*

A ten druhý názor: *Křesťanské učení vůbec není důležité. Hlavní je láska mezi lidmi. Učení lidí rozděluje. Láska je naopak spojuje.*

No, vzkříšený Kristus s těmito dvěma názory nesouhlasí. To jsme dnes slyšeli. Není mu jedno, čím někteří lidé krmí druhé křesťany. Jakými bezbožnými výmysly. A žádá, aby se proti tomu druhí křesťané postavili. Aby vzali Boží slovo vážně – a podle něj sami učili. A podle něj posuzovali názory druhých. A pokud není to učení, které ve sboru zaznívá, biblické, pak je třeba, aby se proti tomu lidé ohradili. Laskavě, ale přitom rozhodně. Kristus po nás samozřejmě nechce, abychom takovým lidem stavěli hranice a na nich je pálili. Nechce, abychom jim jakkoli fyzicky nebo duševně ubližovali. To v žádném případě. Ale na druhé straně: Bezbřehou toleranci a duchovní pohodlnost a nezájem Kristus také nestrpí.

Bratři a sestry, já jsem velmi vděčný, že v našem sboru jsou lidé, kteří znají Písmo. A kteří touží podle Písma o Bohu přemýšlet. A podle Písma před Bohem žít. Jsem velmi vděčný za ty z vás, kteří neděli co neděli kontrolujete i mě, jestli vám nevykládám libivé, a přitom nebiblické a bezbožné nesmysly. To je naprosto v pořádku. Všichni se navzájem potřebujeme v této oblasti zdokonalovat. Musíme společně růst ve znalosti Písma. Musíme společně růst v poznání našeho Pána a jeho vůle pro nás. Musíme společně růst v ochotě žít před tváří Krista v čistotě a pravé zbožnosti.

#### **IV. KRISTŮV PŘÍSLIB: VYDRŽ, MÁŠ SE NA CO TĚŠIT!**

A tak si dopřejme to jinak nedostatkové zboží v našem světě: Vzájemně se podpírejme, vzájemně se napomínejme, vzájemně se povzbuzujme, vzájemně se opravujme, buďme zodpovědní jeden za druhého. A v neposlední řadě: Jeden za druhého se modleme. Jen tak vytrváme na té nesnadné cestě za Kristem. Ano, na té nesnadné cestě, která má však obrovské zaslíbení. Čím končí Pán Ježíš tento svůj dopis?

- *Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím: Tomu, kdo zvítězí, dám jíst ze skryté many; dám mu bílý kamének, a na tom kaménku je napsáno nové jméno, které nezná nikdo než ten, kdo je dostává.*

Jinak řečeno: Kdo se Krista přidrží, ten bude živen Kristem samotným po celou věčnost. Kdo se Krista přidrží, ten bude trvale žít v důvěrném a intimním vztahu se svým Spasitelem. Copak takové zaslíbení nestojí za občasné těžkosti ve světě a dočasnou námahu v církvi?